



Universität Rzeszów

UCNJO

Projekt: Pädagogik - Fachtext

Thema: Wissenschaftstheoretische Einordnung

Bearbeitet von: Justyna Jezior, II Pädagogik 1 st. S

Magdalena Jamroży, I Pädagogik 2 st. S

Gruppe von Mag. Maria Żukowska - Światłowska

Thema: „Wissenschaftstheoretische Einordnung“

Es lassen sich drei Grundpositionen bzw. Wissenschaftskonzeptionen unterscheiden, die den drei historisch gesehen bedeutsamsten und einflussreichsten „Hauptströmungen“ der Erziehungswissenschaft entsprechen.

- Die Geisteswissenschaftliche Pädagogik, mit hermeneutischem Ansatz
- Die Empirische Erziehungswissenschaft, mit empirisch-analytischem Ansatz
- Die Kritische Erziehungswissenschaft, mit dialektischem Ansatz

Die heftige Auseinandersetzung der verschiedenen wissenschaftstheoretischen Positionen in den 1960er und 1970er Jahren mündete in die Einsicht, dass sich die Erziehungswissenschaft durch die Vielfalt ihrer Zugänge charakterisiert und auszeichnet. So gibt es unterschiedliche wissenschaftliche Zugänge verstehender und erklärender Art, aber auch eigenständige Beiträge der angrenzenden Disziplinen wie Soziologie und Psychologie, die sich im Sinne eines Ergänzungsverhältnisses verstehen lassen (vgl. Erziehungssoziologie, Pädagogische Soziologie und Pädagogische Psychologie).

Inhaltlich hat die Pädagogik über lange Zeit die Schule als Bildungsinstitution und Raum für Lernen und Lehren fokussiert. Mit der zunehmenden Ausweitung des Blicks auf alle Altersstufen und Lernräume des Menschen hat sich – zumindest in der Forschung – die Ausrichtung der Erziehungswissenschaft wesentlich verändert.

An vielen Hochschulen werden deswegen verstärkt Studiengänge mit dem Schwerpunkt Erwachsenen- und Weiterbildung/Neue Medien angeboten, da sich in diesen Bereichen zunehmend und in besonderer Weise neue Aufgaben für Pädagogen stellen. Allerdings wird der Begriff „Pädagogik“ (griechisch für Knaben-Führung) für die Zielgruppe „Erwachsene“ in Frage gestellt und teilweise z. B. durch den – gleichwohl ebenfalls umstrittenen – Begriff Andragogik (Männer-Führung) ersetzt.

Im Englischen wird Pädagogik/Erziehungswissenschaft(en) meist als *Educational Science (s)* oder kurz *Education* bezeichnet. Bei der Übersetzung von *Education* ins Deutsche ist zu beachten, dass es meistens *Ausbildung und Erziehung* bedeutet. Eine Eigenart des Deutschen wird im Begriff Bildung sichtbar, für den es im Englischen keine Entsprechung gibt. Die Diskussion über Bildung und Bildungstheorie ist deswegen außerhalb des deutschsprachigen Raumes teilweise schwer zu vermitteln.

Ein weiteres Problemfeld der Pädagogik ist die kritische Auseinandersetzung mit den ihr zugrunde liegenden Werten und Wertvorstellungen (vgl. Wert, Werttheorie). Im Allgemeinen kann festgestellt werden, dass pädagogische Zielvorstellungen auf obersten Werten und von diesen abgeleiteten Normen beruhen, deren allgemeine bzw. universalistische – also kultur- und gesellschaftsübergreifende – Geltung umstritten ist. Das Teilgebiet der pädagogischen Ethik behandelt diese Fragestellungen. Eine vergleichbare Diskussion um die Universalisierbarkeit von Werten und Normen wird auch innerhalb der Ethik geführt (vgl. z. B. für den Entwurf einer Ethik mit universalistischem Anspruch das Werk von Karl-Otto Apel).

Temat: Klasyfikacja teorii naukowej

Możemy wyróżnić trzy propozycje, w szczególności trzy podstawowe koncepcje naukowe, które to są historycznie istotnymi i wpływowymi kierunkami w naukach o wychowaniu.

- pedagogika humanistyczna z podejściem hermeneutycznym
- wychowanie empiryczne z podejściem empiryczno- analitycznym
- wychowanie krytyczne z podejściem dialektycznym,

Gwałtowny spór różnych stanowisk teoretycznych w latach 1960-1970 uzmysłowił, że wychowanie odznacza się i cechuje różnorodnością dostępu do niego. Tak więc istnieją nowe naukowe podejścia, ale też osobne przyczynki pokrewnych dyscyplin, to jest socjologii i psychologii, które mogą być rozumiane jako myśl uzupełniająca.

Treść pedagogiki skupiała się przez długi czas na szkole jako instytucji edukacyjnej i przestrzeni uczenia się i nauczania. Wraz z rosnącą ekspansją patrzenia na wszystkie grupy wiekowe i uczenia się przez ludzi przestrzeni życiowej, przynajmniej w orientacji badawczej, pedagogika znacznie się zmieniła.

Wiele uniwersytetów coraz częściej oferuje kursy i szkolenia z naciskiem na ustawiczne kształcenie dorosłych i kursy w zakresie nowych mediów, ponieważ w tych obszarach coraz częściej pojawiają się nowe wyzwania dla pedagogów. Pojęcie „pedagogika” (z greckiego - przewodnik chłopców) dla grupy docelowej – dorośli jest kwestionowane; częściowo zastępuje je również kontrowersyjne pojęcie „andragogika” (przewodnik mężczyzn).

W języku angielskim pedagogikę / edukację określa się zwykle jako naukę edukacyjną (Educational Science) lub krótko nazywa edukacją. Podczas tłumaczenia na niemiecki „edukacji” można zauważyć, że zazwyczaj oznacza to najczęściej kształcenie i wychowanie. Osobliwość niemiecka jest widoczna w pojęciu „kształcenie”, na które nie ma odpowiednika w języku angielskim. Debata na temat edukacji i teorii edukacyjnych jest w krajach niemieckojęzycznych trudna do przekazania.

Kolejnym problemem jest krytyczna analiza podstawowych wartości i ideałów (patrz wartość, teoria wartości). Ogólnie można stwierdzić, że cele edukacyjne oparte są i spoczywają na najwyższych wartościach i normach, których ogólna względnie uniwersalistyczna ważność jest kwestionowana. Dział etyki pedagogicznej zajmuje się tymi problemami. Podobna dyskusja o uniwersalności wartości i norm jest prowadzona w ramach etyki (patrz np. koncepcje etyki o profilu uniwersalnym; dzieło Karl- Otto Apel).

Fachwortschatz- słownictwo fachowe

<u>Nomen</u>	<u>Verb</u>	<u>Adjectiv</u>	<u>Wendung</u>	<u>Präpositionen und Adverb</u>
die Altersstufe < n > rocznik, przedział wiekowy	anbieten- oferować	abgeleitetet pochodny, odmienny	abgeleiteten Normen beruhen auf + Akk drugorzędne normy są oparte na	allerdings jednak
der Ansatz < ätze > podejście	auszeichnen odznaczać, wyróżniać	allgemein ogólny, powszechny	auf obersten Werten beruhen opierać się na najwyższych wartościach	außerhalb poza
der Anspruch < Ansprüche > roszczenie	beachten przestrzegać, zważać na, uważać na	analytisch analityczny	den Schwerpunkt auf etw legen kłaść główny nacisk na coś	deswegen dlatego, z tego powodu
die Art < en > sposób, metoda	bedeuten oznaczać	angrenzend sąsiedni	gesellschaftsübergreifende Geltung sąd wykraczający poza dane społeczeństwo obejmujący	ebenfalls również
die Aufgabe < en > zadanie	behandeln omawiać, opracowywać	bedeutsam istotny	in etw münden prowadzić do czegoś	gleichwohl mimo że

die Ausbildung < en> wykształcenie, kształcenie	beruhen - polegać, opierać się	deutschsprachigniemieck ojęzyczny	im Begriff Bildung sichtbar sein widoczne w pojęciu edukacji	meistens przeważnie
die Auseinandersetzung < en> spór, rozprawa	bezeichnen określać	dialektisch dialektyczny	Männer-Führer przewodnik mężczyzn	zumindest przynajmniej
die Ausrichtung < en> nastawienie	entsprechen zgadzać się, odpowiadać	eigenständig samodzielny	neue Aufgabe für Pädagogen stellen stawiać nowe zadania dla pedagogów	
die Ausweitung < en> roszczenie	erklären wyjaśniać, objaśniać, tłumaczyć	einflussreich wpływowy	schwer zu vermitteln trudno wyjaśnić	
der Begriff < e > pojęcie	ersetzen zastępować	empirisch empiryczny	verstehen lassen zrozumieć	
der Beitrag < Beiträge> składka, przyczynek, udział, wkład	feststellen ustalać, badać	entsprechend odpowiedni		
der Bereich < e > obręb, zakres	fokussieren ogniskować	gesellschaftlich społeczny		
die Bildung < en> wykształcenie, kształcenie	führen prowadzić	griechisch- grecki		
die Bildungsinstitution < en> instytucja edukacyjna	lassen nakazać, pozwalać, pozostawić, zostawić	heftig- silny, gwałtowny		

der Blick < e > spojrzenie	stellen stawiać	hermeneutisch hermeneutyczny		
die Diskussion <en> dyskusja	unterscheiden rozróżniać, odróżniać	inhaltlich treściowy		
die Eigenart < kein Pl. > osobliwość	sich verändern zmienić się	kritisch- krytyczny		
die Einordnung < en> klasyfikacja	veranschaulichen uzmysławiać	sichtbar widoczny		
die Einsicht <kein Pl. > wgląd	verstärken wzmacniać, zwiększać	teilweise częściowy		
die Entsprechung < en> odpowiednik	verstehen rozumieć	umstritten kontrowersyjny, sporny		
der Entwurf < Entwürfe > projekt, szkic, zarys	weiterbilden dalej kształcić	unterschiedlich odmienny		
die Ergänzung < en> uzupełnienie		vergleichbar porównywalny		
der Erwachsene < n > dorosły człowiek		verschieden różny		

<p>die Erwachsenenbildung < kein Pl. > kształcenie dorosłych</p>		<p>wesentlich istotny, znaczny</p>		
<p>die Erziehung <kein Pl.> wychowanie</p>		<p>zunehmend powiększający, wzrastający</p>		
<p>Die Erziehungswissenschaft ft < kein Pl. > pedagogika, nauki o wychowaniu</p>				
<p>die Ethik < kein Pl. > etyka</p>				
<p>die Forschung < kein Pl. > badanie naukowe</p>				
<p>die Fragestellung < en> sformułowanie pytania</p>				
<p>der Führer < kein Pl. > przewodnik</p>				
<p>die Geisteswissenschaften nauki humanistyczne</p>				

die Geltung < en> ważność				
die Hochschule < n> wyższa uczelnia				
der Knabe < n> chłopczyk				
die Lehre < n> nauka, teoria				
das Lernen uczenie się				
die Norm < en> norma				
die Position < en> pozycja, stanowisko				
e Psychologie <kein Pl. > psychologia				
der Raum < kein Pl.> przestrzeń				
der Schwerpunkt < e > istota				
der Sinn <kein Pl.> myśl, przekonanie, sens				

die Soziologie <kein Pl.> socjologia				
die Strömung < en> nurt, kierunek				
der Studiengang < Studigänge> kierunek studiów				
das Teilgebiet < e > obszar				
die Übersetzung < en> tłumaczenie				
die Vielfalt < kein Pl. > różnorodność				
die Weise < n> sposób				
die Weiterbildung < kein Pl. > dalsza edukacja				
das Werk < e > czyn, dzieło, zakład				
der Wert < e > wartość				

e Wertvorstellung < en> pojęcie wartości				
die Wissenschaftstheorie <kein Pl. > teoria wychowania				
die Zielgruppe< n> grupa docelowa				
die Zielvorstellung < en> przedstawienie, zdefiniowanie celu				
der Zugang <Zugänge> dojście, dostęp				

Zusammenfassung: Ergänzen Sie bitte!

1. Es lassen sich drei Grundpositionen bzw. Wissenschaftskonzeptionen unterscheiden, dies sind die:.....mit empirisch-analytischem Ansatz, mit dialektischem Ansatz und die..... mit hermeneutischem Ansatz.
2. Inhaltlich hat die Pädagogik über lange Zeit die Schule als.....und Raum fürund Lehren.....
(Lernen, Leben, Lieben, angeboten, erklären, fokussiert, Bildung, Bildungsinstitution, Erwachsenenbildung)
3. Im Englischen wird Pädagogik meist als bezeichnet. **In deutscher Sprache Education meistensundbedeutet.** Für Pädagogen wird die..... Bildung durch das Konzept der.....ersetzt.
(Erziehung, Begriff, Andragogik, Aufgabe, Soziologie, Ausbildung, Erwachsenenbildung, Educational Science)